

M.A. (SANSKRIT) Semester - 1 (CBCS) Examination
Oct/Nov. -2019 - [OLD COURSE]
DARSANA (CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પેરેગ્રાફ્સ ભાષાંતર કરો અનુવાદ સાથે આવશ્યક નોંધ જરૂરી છે. (૧૪)

- (૧) યથાવસ્ય વ્યઘ્રભિપ્રાયેણ વૃક્ષા ઇત્યેનેકત્વવ્યપદેશોઃ યથા વા જલાશયસ્ય વ્યઘ્રભિપ્રાયેણ જલામીતિ તથા જ્ઞાનસ્ય વ્યઘ્રભિપ્રાયેણ તદનેકસ્વવ્યપદેશઃ ઇન્દ્રો માયાભિ પુરુષ ઇયત ઇત્યાદિશ્રુતે।
- (૨) સામાનાધિકરણસ્ય સમ્બન્ધસ્તાવદ્યથા। સોઽયં દેવદતઃ ઇત્યસ્મિન્ વાક્યે તત્કાલવિશિષ્ટ દેવદતવાચકસ શબ્દસ્યૈ તત્કાલ વિશિષ્ટ દેવદત વાચકાર્યઃ શબ્દસ્ય ચૈકસ્મિન્ પિષ્કે તાત્પર્ય સમ્બન્ધઃ।
- (૩) નિર્વિકલ્પસ્તુ જ્ઞાતૃજ્ઞાનાદિ વિકલ્પ કલ્પલયાપેક્ષયા દ્વિતિય વસ્તુનિ તદાકારકારોતાયાશ્ચિત વૃત્તેરતિતરામેકીમાવેનાવસ્થાનમ્। યથા તુ જલાકારીકારિત લવણાનવભાસેન જલમાત્રાવ ભાસવદ દ્વિતીય વસ્ત્વાકારાકારિત ચિતવૃત્ત્યનવભાસનેના દ્વિતીય વસ્તુમાત્રમેવ ભાસતે।

પ્રશ્ન-૨ હેત્વાભાસ એટલે શુ? તેના પ્રકારોને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ કારણ અને કાર્યની વ્યાખ્યા આપી તેની સવિસ્તર સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-૩ વેદાન્તસારમાં નિરૂપિત 'કર્મભીમાંસા' અંગે વિસ્તૃત માહિતી આપી તેની ફળપ્રાપ્તિ સમજાવો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૩ વેદાન્તસારના મતે લીંગ શરીરની સમજૂતિ આપો.

પ્રશ્ન-૪ સમવાય પદાર્થ વિશે સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)

અથવા

પ્રશ્ન-૪ આત્માના સ્વરૂપ વિશેના વિવિધ મતો સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)

- (૧) સાધનચતુષ્ટયનુ મહત્વ
- (૨) સપ્તપદાર્થોઃ
- (૩) પચ્યાવયવાઃ
- (૪) જીવનમુક્તિ
